

Rellotge de sol de Can Planes d'Avall

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 11 Parcel·la 80
Emplaçament Veïnat de Sant Corneli
Alçada: 59

Coordenades:

Latitud: 41.72978
Longitud: 2.66625
UTM Est (X): 472243
UTM Nord (Y): 4619829

Classificació

Número de fitxa 08082 - 66
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: En el Catàleg de Masies i cases rurals en sòl no urbanitzable es classifica la masia amb la categoria A.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada
Titular: 002303400DG72A0001SJ
Fitxes associades:
[Can Planes d'Avall](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

Rellotge de sol situat a la façana principal de Can Planes d'Avall, a la planta pis, entre les dues balconades. És del tipus vertical, orientat al sud. D'ell només se'n conserva el gnòmon, de vareta i les empremtes deixades per l'esgrafiament de les línies solars, que les diferents capes de pintura de la façana no han esborrat. Sembla que a la part superior, per sobre del gnòmon hi ha un rectangle o caixetí on hi hauria la data o un lema.

Observacions:

Aquest rellotge no consta a l'Inventari de Rellotges de sol dels Països Catalans de la Societat Catalana de Gnomònica.

Història

Can Planes s'ubica en una petita plana formada per una vall que transcorre de nord a sud entre el turó Petit i el de sant Corneli. Can Planes d'Avall i Can Planes del Mig formen un mateix conjunt separats per un petit barri clos. En realitat es tracta de la masia principal i una masoveria. Estructuralment separada del primer conjunt, a migdia hi trobem can Planes d'Amunt.

En definitiva, Can Planes d'Avall és la masia principal de la finca i ha sofert diverses ampliacions i modificacions fins arribar a l'actual configuració.

La documentació més antiga conservada de la nissaga Planas és del 29 de gener de 1297, on Raimon Plana i la seva esposa Margarida testen a favor de llur fill hereu, Arnau Plana del mas Plana i totes les seves terres i propietats que tenen pel comte i la comtessa de Cabrera a la parròquia de Fogars. En aquest document també es fa constar una reserva de 1.400 sous barcelonesos per la dot dels seus fills, Guillem Ramon, Bernat i Pere. El document està signat per Pere de Sant Antoni, notari d'Hostalric.

L'any 1324 Pere i Guillem de Mata de Tordera reconeixen Raimon Plana de Fogars conforme els ha pagat els cinquanta sous i tots els vestits que els devia, en concepte de dot matrimonial per casament de la seva germana amb Pere de Mata.

En un altre pergami datat posteriorment (1409) consten per primera vegada els cognoms compostos de Planasdevall i Planasdemunt, cosa que fa suposar que en aquell moment ja existeixen les dues cases i que per tant, els habitants, de la mateixa família s'instal·len en ambdues cases originant els motius d'avall i de munt. En aquest document Pere Planademunt ven a Pere Planadevall, per un import de deu sous en moneda barcelonesa, una barquera de terra seva que posseeix a la parròquia de Fogars, en el lloc conegut amb el nom de Camp Alemany, de superfície d'una jornada de bous.

L'any 1437, Joan Torra de Fogars permuta al seu gendre, Ramon Planadevall una feixa de terra ubicada al lloc Camps Insans del Pla de Fogars, per una situada a la part superior de la descrita.

L'any 1438 Ramon Planasdevall permuta, amb el seu gendre Joan Torra i la seva esposa Margarida (propietaris del mas Torra) d'uns terrenys situats a Ça Ortal.

L'any 1473, es documenta una venda entre Blas Bruguera (propietari del mas Bruguera) amb Jaume Planasdevall, d'una peça que mesura un jornal de terra i una altra de dos jornals de terra bona, amb tot el que hi ha en elles, per dotze lliures barceloneses.

En el fogatge de 1497 consta el nom de Planadevall.

L'any 1509 Antoni Planasdevall, pagès i propietari útil de Fogars, amb motiu del casament del seu fill també Antoni, amb Astàsia, rebi en herència legítima, el mas Planasdevall.

L'any 1565 Antoni Planasdevall funda un censal perquè siguin dites les misses per l'ànima de son pare; signat pel notari d'Hostalrich, Rafel Jamar Bosom.

L'any 1570, la família Planasdevall rep el domini útil del seu mas, establert pel monestir de Breda, mentre que en els documents anteriors, el domini directe era dels vescomtes de Cabrera.

A través del llibre d'òbits de la parròquia de Fogars, se sap que Antoni Planasdevall estava casat amb Eulària; que aquesta mor l'any 1595. I l'any 1578, el marit, crea una fundació de deu misses anuals, celebradores per l'ànima dels seus pares, per la seva muller i per quan ell mori. El seu fill i hereu s'anomena també Antoni. A partir d'aquí, tenim un seguit de generacions que aniran residint en el mas: Francesc Planasdevall (†1660), maridat amb Teresa (†1676). El seu fill Jacint es casa el mateix any de la mort de la seva mare, amb Margarida Fogueres. Del matrimoni neix l'hereu Josep.

L'any 1692, el mas esdevé quarter militar. Hi neix la filla del tinent de dragons Jeroni Mariano, fill de Milà i de la seva esposa, Isabel. Els padrins són, el tinent de dragons, Felip Guerrí i la Margarida Fogueres.

L'any 1704, Josep (†1715 víctima d'un accident), fill de Margarida Fogueres i Jacint es casa amb Elena Torrelles (†1764). Del matrimoni neix Francesc Planasdevall i Torrelles. Aquest casament permet ampliar l'heretat dels Planasdevall amb l'adhesió del mas Torrelles de l'Esparra (una casa amb terres de la qual els documents en parlen ja al 1327, com a mas Torreyes).

L'any 1728 es casen Francesc Planasdevall i Torrelles amb Maria Puigvert. El fill hereu del matrimoni és en Josep.

L'any 1732, el mas Planasdevall paga les primícies de totes les seves terres a més del delme de les terres del mas Massart i del delme de carnalatge.

L'any 1737 resideix al mas Planasdevall Elena Torrelles, vídua i àvia, Francesc Planasdevall i la seva esposa Maria Puigvert i els seus fills, Maria, Teresa i Rafel a més de la minyona Maria Pulich i els dos mossos (en Jordà i en Riera), el bouer (Vandrell) i el vaquer (Valentí).

L'any 1774 Josep Planasdevall i Puigvert (†1803) es casa amb Rosa Puigjermanal i Serra, de Ramió. El fill del matrimoni, en Josep, es marida amb Magdalena Sabater. L'any següent, el 1804 neix la seva primera de les filles, Maria, i dos anys després, la Rosa i el 1808, la Justa. L'any 1813 neix en Joan, que serà l'hereu.

En el cadastre de 1862, i en el padró de 1889 consta com a propietari en Joan (1813-†1890) que morirà solter. En la declaració feta per aquest Joan com a propietari del mas, aquest està en possessió de varies peces descrites a continuació: una peça anomenada el Bosc on hi ha una quartera i mitja de vinya, vuit quarteres i nou quartans de sureda, noranta-set quarteres de bosc i seixanta-nou quarteres d'erm. En la peça del Puig de Nora declara onze quarteres de secà, cinc quarteres de sureda, sis i mitja d'albereda, vint-i-nou quarteres i mitja de bosc, quaranta dues quarteres i mitja d'erm i dues quarteres i quatre quartans improductives. En la peça de la Camparra, posseeix vuit quarteres de secà, deu quarteres i mitja d'albereda, set i mitja de bosc, set i mitja d'erm i una quartera improductiva. En el Camp de les Merles hi té una quartera i mitja de secà, quatre quarteres d'albereda, dues quarteres de bosc, una d'erm i una d'arenal. En el

Camp de les Vinyoles hi té set quarteres de secà, dues i mitja d'albereda i una i vuit quartans d'erm. A la Quintana de Can Planas, hi ha quatre quarteres i mitja de secà, una i mitja de bosc i una i nou quartans d'erm. En el Camp Ferrer, dues quarteres i mitja de secà, mitja d'albereda, una de bosc i una i tres quartans d'erm. En el Camp Roure hi ha quatre quarteres de secà i mitja d'erm. L'Hort conté dues quarteres de secà i tres quartans d'erm. En el Cornellà hi ha una quartera de secà i mitja d'erm. En el Camp Oller, hi té una quartera de secà, mitja quartera de bosc i tres quartans d'erm. En els Camps Joans, hi ha dues quarteres de secà, una i mitja d'albereda, mitja d'erm i tres quartans d'arrenal. Després de les terres declara estar en possessió de quatre bous i dues eugues a més de ramaderia (porc i anyells).

Sembla que també tenia un forn de pega, situat en el bosc de Can Planasdevall, entre la casa i l'indret anomenat Sapllana

L'any 1892 Josep Rabassa i Planasdevall (†1912) n'és el nou propietari (casat amb Àngela Gifré i Boada), que hereta del seu oncle del seu oncle, Joan Planasdevall i Sabater, que va morir sense haver-se mai casat ni tingut descendència directa. L'any 1896 el matrimoni ja té dos fills, Francesc i Joaquim. L'any 1906 ja hi estan censats altres fills (Josep, Dolors i Concepció). A la mort de Josep Rabassa i Planasdevall el 1912, la seva esposa, Àngela Gifré adquireix totes les terres i la casa del mas Simon.

L'any 1915 continua vivint a la casa l'Àngela Gifré amb els seus fills, Francesc, Joaquim, Josep, Dolors i Concepció, a més de Carme Rabassa, germana del difunt, amb el seu home, Salvador Horta.

L'any 1925 a la casa hi viuen Àngela Gifré (†1938) amb el matrimoni Francesc Rabassa Gifré (†1964) i Rosa Coma (†1971) i els seus dos fills, Josep i Antoni i després en Joan.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

LLINÀS i POL, Joan i MERINO SERRA, Jordi (2001). El patrimoni de la Selva: inventari històric, artístic i arqueològic dels municipis de la comarca. Consell Comarcal de La Selva.

